

het Volksbelang

Liberaal Vlaams Tijdschrift
www.hetvolksbelang.be

nr 1 - Januari 2019
Jaargang 140
maandblad

LVV pleit voor beter bestuur

Tijdens de nieuwjaarsreceptie van het Liberaal Vlaams Verbond heeft voorzitter **Clair Ysebaert** gepleit voor een beter bestuur van ons land. Hij brak concreet een lans voor de vereenvoudiging en het efficiënter functioneren van onze instellingen. Hij ziet nu een systeem functioneren “waarin onvoorspelbaarheid de enige zekerheid is en beurtelings het federale en regionale niveau langdurig verlamd kunnen worden”, en dat

betaalt onzichtbaar een hoge prijs. “Indien de complexiteit had worden vermeden, had ons land het zelfs nog veel beter kunnen doen”, aldus voorzitter Ysebaert.

In zijn jaarverslag wierp secretaris **Oscar De Wandel** een bloemetje naar de redactie van Volksbelang: “Zonder branie, maar een mens haalt soms meer bruikbare informatie uit een bescheiden maandblad als Volksbelang dan

uit de dagelijkse kakofonie van de kranten. Meer moet dat toch niet zijn...”

Gastpreker Open Vld-voorzitter **Gwendolyn Rutten** (foto) kwam ten slotte de lijnen voor de komende verkiezingscampagne uiteen zetten. Boordevol optimisme en ambitie gaat zij de verkiezingsstrijd van mei 2019 tegemoet. “Cynisme is niet op zijn plaats.” – B.C.

Lees meer op blz. 3, 4, 5 en 6.

Van de redactie
door **Bert Cornelis**

Gekneusde ego's

Het blijft een jammerlijke zaak dat de regering-Michel niet voluit tot het einde is kunnen gaan. Alle regeringspartijen, inclusief de afvallige N-VA, hadden aan de kiezer een mooi economisch palmares kunnen voorleggen. Wat nu rest is een hoopje van gekneusde ego's. De voormalige coalitiegenoten stortten zich na de regeringscrisis in een hopeloos gekibbel met wederzijdse verwijten en scherpe persoonlijke aanvallen. De schandalen rond de humanitaire visa werden daarbij met veel goesting langs beide kanten bovengehaald om de tegenstander in de hoek te meppen. Met als hoogtepunt de uitspraken van de premier dat een stem voor de N-VA in Vlaanderen, en voor de PS in Wallonië tot een "shut down" van ons land zal leiden. Zware taal. Onophoudelijke polarisering, politieke spelletjes, het opwekken van angst en onzekerheid, zullen in de geschiedenisboeken het einde van de regering-Michel typeren.

Kijken we naar de feiten dan kan de regering-Michel een mooi rapport aan de kiezer presenteren. Maar dit alles dreigt ondergesneeuwd te worden omwille van een regeringscrisis waarvan iedereen zich nog altijd afvraagt waarom die nu wel nodig was. Even het lijstje. Voor werkende burgers kwam er een belastingverlaging. Het netto-inkomen ging omhoog. Door minder loonlasten ging de competitiviteit van de bedrijven naar boven. Er kwamen in 2018 58.000 jobs bij, waarvan 45.000 in de private sector. Nooit

waren zo veel mensen aan de slag, ook onder de ouderen. De werkloosheid in Vlaanderen is historisch laag. Dat is geen vrijblijvende praat, het zijn daadwerkelijke vaststellingen.

Dit alles werd geofferd op het altaar van het groot gelijk over een migratiepact van de Verenigde Naties, een intentieverklaring, geen wettelijk bindend verdrag. De begroting, de gezondmaking van de overheidsfinanciën, het aanzwengelen van de economische groei, de bedrijven ondersteunen bij de Brexit. Alles werd geofferd.

"Kijken we naar de feiten dan kan de regering-Michel een mooi rapport aan de kiezer presenteren"

Historici zullen later kunnen oordelen over de vraag of Michel nu wel of niet met zijn regering aan de goede kant van de geschiedenis stond. Hij stond vast niet aan de goede kant toen er met wat gezond verstand en koelbloedigheid moest geoordeeld worden over het voortzetten van het ernstige regeringswerk: zorgen voor een goeddraaiende economische motor, welvaart voor de burgers en een gezonde leefomgeving. Die focus was volledig verdwenen.

Nu nemen de partijen volop hun strategische stellingen in. N-VA opent haar harde lijn van het confederalisme of de chaos van de onbestuurbaarheid. Rechtse thema's zoals veiligheid en migratie zullen in hun verkiezingsfolders de toon voeren. Alleen het Vlaams Belang zal N-VA hierin langs rechts voorbijsteken. Langs links positioneert de PS zich in Wallonië als de N-VA-tegenspeler die er mee dreigt alle verwezenlijkingen van de Zweedse coalitie terug te draaien. In het midden proberen CD&V en Open Vld te waarschuwen voor deze extremen. De Groenen laten zich meedrijven op het ongenoegen van de klimaatspijbelars en zijn zegedronken. Ach ja, dan zijn er nog de Vlaamse socialisten die veel energie blijven stoppen in het uitleggen van hun coalitie met N-VA in Antwerpen.

Intussen is de campagnemodus definitief ingezet. De kiesstrijd kan beginnen. Als alle rook rondom de gevechten voor de goede verkiezingsplaatsen is verdwenen, vertrekt de campagnebus. Uiteindelijk zal de kiezer de kaarten leggen. Hopelijk zien verantwoorde politieke partijen in dat het vooral over het welzijn van de burger gaat, over zijn inkomen, zijn gezondheid, zijn pensioen. "Kom ik rond deze maand? Krijgen mijn kinderen goed onderwijs? Hoe diep gaat al dat gedoe rond dat klimaat in mijn portemonnee snijden?" Dat zijn de verkiezingsthema's voor mei 2019. •

LWV-VOORZITTER CLAIR YSEBAERT

Een parfum voor populisten

“We zijn wellicht op weg naar een steeds onstabiel politiek landschap waarbij populistische partijen het parfum van de heersende wind opvangen en vertalen in een heldere boodschap en de belofte van een radicale ommekeer.” Dat was in een notendop de politieke analyse van LWV-voorzitter Clair Ysebaert tijdens de nieuwjaarsreceptie van het Liberaal Vlaams Verbond in Brussel.

Het beeld van de politiek, na de “Marakesh-vaudeville” oogt niet fraai, aldus Ysebaert. “Een eerder hallucinant spektakel, een Trumpistan-scenario, een betere film waardig.” Hij was scherp voor de regering in lopende zaken: “Hoe moet ik lopende zaken uitleggen, waarin eigenlijk niets kan of mag, maar intussen vooraanstaande ministers zichzelf en sommigen van hun medewerkers in den duik aan het benoemen zijn.”

Loutering

In een wereld met onzekerheid had de voorzitter een raad voor de politici: “Zij hebben de bijzondere taak te genezen in plaats van te verzieken. Ze laten zich beter niet ophitsen door de waanstemmen en planten ze beter niet voort. Laten we hopen dat 2019 het jaar van de loutering wordt waarin onze politieke verantwoordelijken gaan beseffen dat het zo niet verder kan.”

De voorzitter brak tevens een lans voor de vereenvoudiging en het efficiënter functioneren van onze instellingen. Hij ziet nu een systeem functioneren “waarin onvoorspelbaarheid de enige zekerheid is en beurtelingen het federale

en regionale niveau langdurig verlamd kunnen worden”, en dat betaalt onzichtbaar een hoge prijs. Indien de complexiteit had worden vermeden, had ons land het zelfs nog veel beter kunnen doen. Voorzitter Ysebaert: “De al te complexe structuren zijn er gekomen omdat er evenwichten en beschermingsmechanismen moesten worden uitgebouwd. Alles is daarbij aan alles gekoppeld. Zo geraakte het hele systeem vergrendeld. Al enkele jaren groeit het besef dat deze politieke technologie uitgeleefd is.”

Nood aan bijsturing

Iedereen die het politieke gebeuren in ons land volgt, voelt volgens Ysebaert wel aan dat er dringend behoefte is aan een opfrissing en bijsturing van zekere politieke geplogenheden en zeden. “Is het ogenblik niet gekomen om te werken aan een zo duidelijk mogelijke omschrijving en hertekening van de werking van onze instellingen en een maatschappij zoals wij die willen zien in een beschaafd land? Kan dit niet de liberale boodschap zijn? De boodschap die met vuur kan worden vertolkt in de komende verkiezingscampagne?”

LWV-voorzitter Clair Ysebaert.

Betaal uw lidgeld!

Voor de LWV-leden had de voorzitter de volgende boodschap: “Misschien moeten we onze maandelijkse vergadercadans in dit verkiezingsjaar een beetje temperen. En afstappen van de maandelijkse vergadertraditie. En ik doe een warme oproep uw petieterig lidgeld van 20 euro of meer te storten want anders gaat deze vereniging in 2019 grandioos failliet. Gelieve daar ook eens bij stil te staan. En ik zou mijn opvolger dat niet graag aandoen.”

Optimist

Vervolgens ging de voorzitter over tot het inleiden van de gastspreker, Open Vld-voorzitter Gwendolyn Rutten: “Na de zeven magere jaren wil Rutten alles op alles zetten om het tijdperk van de vette jaren in te treden. De “vibes” zitten goed, tijdens de lokale verkiezingen hebben de liberalen vertrouwen getankt, de ondernemers keren mondjesmaat terug naar de blauwe stal en het positivisme slaat aan. Maar de kentering is broos en er moet dus streng gewaakt worden over de geloofwaardigheid. Ruttens lef heeft zich als een olievlék verspreid binnen de partij. Nu een ongezien aantal sjerpen binnen zijn, volgt de vraag: wat drijft de jongens en meisjes van Vlaanderen terug in de armen van blauw? GW, de professionele vooruitgangsoptimist...”. •

“VERBINDEN

Oscar de Wandel, Algemeen secretaris LVV.

Mijnheer de Voorzitter, Goede liberale vrienden,

Wij zijn er héél vroeg bij dit jaar en ja, dat maakt het mogelijk enkele ideeën te ventileren die nog niet op andere nieuwjaarsrecepties zijn herkauwd. Want neemt u het maar van mij aan, lopende zaken of niet, er zullen in de slipstream van deze jaarlijks terugkerende evenementen weer wat fraaie intentieverklaringen, beloften, peptalk en andere oogverblindende confettinieuwtjes over de hoofden van de partijmilitanten worden uitgestrooid. En meer dan ooit kunnen alle actoren zich nu reeds verheugen op bijzonder veel media-aandacht. “Mosselen” schreeuwen vooraleer de schuit aan wal is, wordt met het oog op de stembusgang van eind mei zowaar heel verleidelijk, maar tevens verdomd gevaarlijk.

Alert Volksbelang

Ik zal niet al te lang verwijlen bij de activiteiten van 2018. Ons alom geprezen Volksbelang heeft er naar goede gewoonte uitvoerig en vakkundig over gerapporteerd. Maar daar is het natuurlijk niet bij gebleven: wie rustig de tijd neemt om de 10 afleveringen door te nemen, zal zonder meer vaststellen dat geen enkel belangwekkend gegeven uit de nationale of internationale politiek, geen enkel liberaal thema, initiatief of evenement op maatschappelijk of cultureel niveau aan de alertheid van onze hoofdredacteur Bert Cornelis is ontsnapt. Hij kon hierbij opnieuw rekenen op enkele getrouwe medewerkers en wist ook een aantal jonge krachten te mobiliseren voor de verslaggeving. Ik doe een losse greep uit de behandelde onderwerpen: de lessen van mei '68, artificiële intelligentie en privacy, snelrecht, een nieuwe preambule voor de grondwet, de vergrijzing van de be-

volking, de plaats van religie in de samenleving, euthanasie en bio-ethiek, de toekomst van ons onderwijs, een terugblik op een halve eeuw migratiebeleid, een kritische analyse van de gemeenteraadsverkiezingen, welk Europa morgen? Zonder branie, maar een mens haalt soms meer bruikbare informatie uit een bescheiden maandblad als Volksbelang dan uit de dagelijkse kakafonie van de kranten. Meer moet dat toch niet zijn...

Beste vrienden,

Het is nu genoegzaam bekend: op 26 mei 2019 mogen wij, precies zoals gepland, naar de stembus, hoewel sommigen dit in hun ongebreidelde geestdrift (met de klemtoon op drift!) misschien anders hadden gehoopt toen zij vuurtjes begonnen te stoken onder de regering waarvan zij zelf deel uitmaakten. Excuseer, ik vergis mij, zij zijn naar eigen zeggen door de andere coalitiepartners aan de deur gezet: als zij dat lang genoeg blijven herhalen, zullen zij zichzelf en vooral hun op non-actief gezet politiek personeel nog van hun gelijk overtuigen ook! Tenzij zij zich in de uitkomst van hun cynisch pokerspel deerlijk hebben vergist en zij er geen rekening mee hebben gehouden dat hun “Nieuwe Vlaamse Arrogantie” onvermijdelijk op een krachtig NEEN zou botsen.

Poesjenenkelder

Nu het geel-zwarte stof van de politieke poesjenenkelder is neergedwarreld, kunnen wij misschien eens rustig en bezadigd analyseren wat er zich in werkelijkheid heeft afgespeeld. Toen begin mei 2018 de grote roerganger van het Antwerps “schoon verdiep” afkondigde dat de “dash” uit de regering was weggefallen, hebben de coalitiepartners daar eigenlijk niet al teveel aandacht aan besteed. De Wever had het toen over de begroting 2019 en de ontbrekende politieke wil om het tekort verder terug

te dringen. Kennelijk speelden de N-VA-partijstrategen al met het idee om de kont tegen de krib te gooien. Maar men heeft de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen van oktober willen afwachten om tot de actie over te gaan: een interne strijd tussen de haviken en de duiven, wie zal het zeggen? De aangevoerde aanleiding, de ondertekening van het VN-migratiepact (GCM), is dan ook niet zomaar uit de lucht komen te vallen. Marrakesh was het geknippede alibi, maar reeds in september 2015 -jawel- was De Wever in zijn openingscollege aan de UGent in zijn gekende polariserende stijl van leer getrokken tegen de te lakse aanpak van het migrantenbeleid in sommige Europese landen. Hij bekritiseerde toen de “Wir schaffen das”-benadering van Angela Merkel, verklaarde het Verdrag van Schengen dood en pleitte zowaar voor een herziening van de Conventie van Genève over de vluchtelingen (1951), wel wetend dat “migranten” en vluchtelingen niet hetzelfde zijn. Hetgeen Prof. Carl Devos de uitspraak ontlokte: “Je kan er zeer tegen zijn, maar hij zegt misschien wel wat veel mensen denken”. Kan je nog een betere definitie van populisme verzinnen?

Het bochtenwerk rond het migratiepact is dus heus geen toeval, het maakte wel degelijk deel uit van een doordachte strategie, de ronduit misselijk makende campagne op de sociale media van begin december, midden in de politieke crisis, inclus. Hieromtrent achteraf je verontschuldigen aanbieden klinkt zo vals als het groot is. Komt daar bovenop dat Geert Bourgeois op zijn alom bekend zeurderig toontje aankondigde dat zijn partij in 2019 “voluit” voor confederalisme zou gaan. Ook hier geen verrassing, zij hebben hun streven naar autonomie nooit opgegeven. Hoe verklaar je anders de systematische oprispingen van Theo Francken en aanverwanten over soevereiniteit en zijn aversie tegen alles wat neigt naar een intergouvernementeel of

≠ VERBLINDEN”

supranationaal beleid. Vlaanderen moet weer zelf kunnen beslissen... Wat een trieste zelfoverschatting, wat een zielig vertoon! Op de wereldkaart is Vlaanderen niet groter dan een vliegenschiet.

Vlaamse identiteit

En moeten wij ons dan gelukkig prijzen als wij morgen over dezelfde kam geschoren worden als de nationalistes in Oostenrijk, Hongarije, Polen, Italië? Want die opstoot van acute soevereiniteitskwoorts is niet enkel bij ons aan de orde. Hij maakt deel uit van een wijdverbreide onderstroom die zijn wortels heeft in pure angst: angst voor verlies van identiteit, angst voor minorisering, angst voor de toekomst “tout court”. De illusie verkopen dat er ooit zoiets zou hebben bestaan als een homogene Vlaamse identiteit is een flagrante leugen. Maar goed, de regering-Michel bis zit nu voor bijna vijf maanden in “lopende zaken” en de politieke partijen kunnen nu volop de campag-

nekaart trekken. Vijf maanden is verschrikkelijk lang om de mensen blijvend te enthousiasmeren en het gevaar is niet denkbeeldig dat het kiespubliek onderweg verveeld afhaakt. De onfrisse gebeurtenissen van de maand december zijn meer dienstig geweest voor het voeren van antipolitieke gevoelens dan wat anders. Mochten de kaarten na 26 mei zo komen te liggen, dan zou de onbestuurbaarheid van het land wel harde realiteit kunnen worden. En dan ligt de weg geplaveid voor de implosie van de federale staat, met alle gevolgen van dien. Is dat de gruwelijk cynische gok die de N-VA heeft gewaagd met het uitlokken van de val van de regering? Welke thema's gaan de partijstrategen naar voren schuiven? Gaat de N-VA zich kunnen (willen) blijven profileren op migratie en zo onvermijdelijk in het vaarwater terechtkomen van Vlaams Belang? Nu is dat programma tenminste al bekend. “Bescherm onze mensen” moet in eerste instantie uitgaan van de totale vergrendeling van

onze grenzen, anders gezegd: een totale immigratiestop gedurende ten minste tien jaar “niet uit haat voor de vreemdeling, maar uit pure liefde voor onze eigen mensen”. Wanneer komt die muur rond Vlaanderen nu?

Mevrouw de voorzitter, Beste Gwendolyn,

Het Liberaal Vlaams Verbond gaat er niet direct vanuit dat migratie het Open Vld-campagnethema wordt. Liberalen hebben wel wat méér pijlen op hun boog. Terug naar onze liberale kerntaken. Alleen wij kunnen die naar behoren uit de doeken doen. Verbinden in plaats van verblinden! Ik las een paar dagen terug dat je nog niets van je geestdrift en ambitie hebt ingeboet. Je blijft het met je volle goesting gewoon doen!

Inderdaad, “Blauwe vleugels knipt men niet”!

(Integrale toespraak van de LVV-nieuwjaarsreceptie in Brussel – 10 januari 2019).

De aankomst van Open Vld-voorzitter Gwendolyn Rutten, gastspreker tijdens de LVV-nieuwjaarsreceptie.

OPEN VLD-VOORZITSTER GWENDOLYN RUTTEN

Met lef en ambitie naar mei 2019

De partijvoorzitter van de Vlaamse liberalen maakte in haar toespraak bij wijze van inleiding eerst een sprong naar 2014. “Om te tonen vanwaar we komen.” Boordevol optimisme en ambitie gaat zij de verkiezingsstrijd van mei 2019 tegemoet. Cynisme is niet op zijn plaats.

“**W**e kwamen in 2014 uit een financiële en economische crisis, met daar bovenop institutionele problemen. Ons antwoord toen was dat als je wil dat de economie draait, je voor liberalen moet stemmen. Tweede boodschap was toen dat we ons land niet zouden laten kapotmaken. Dit gebeurde met de boodschap van de “vleugels” en de “goesting”, vol optimisme vooruit. Dat was exact wat de burger toen nodig had. Het vooruitgangsoptimisme kreeg vorm. En dat hebben ze ons niet meer afgepakt. We zijn nadien in drie regeringen gestapt met de bedoeling de economische motor opnieuw te laten draaien. Met opnieuw een liberale eerste minister. Loonkosten gingen omlaag, de lasten werden verlaagd, de nettolonen gingen omhoog, er kwamen meer dan 200.000 jobs bij...”

Blauwe gemeenten

Wat er werd gezegd, werd toen dus ook gedaan, aldus Rutten. En toen kwamen er in oktober 2018 gemeenteraadsverkiezingen. “Daar brachten we de boodschap dat de mensen willen dat hun stad en gemeente goed bestuurd wordt. Met de campagne “Gewoon doen” werd een heel pragmatische lijn uitge-

zet. In de zomer hadden we ook het lef om daar een duidelijke ambitie op te plakken: in de centrumsteden gaan we van twee naar vier burgemeesters; we willen in meer dan de helft van die steden meebesturen. Men geloofde ons niet, maar we hebben het in oktober 2018 wel gedaan. Liberalen zitten in één op twee gemeentebesturen aan het stuur. Ze hebben één op vier burgemeesters in Vlaanderen.”

Zal dit volstaan? Voor Rutten niet. “We zitten opnieuw in een klimaat van “rien ne va plus!” We blijven ter plaatse trappelen. En ook daar moeten we als land, als groep en als burger opnieuw ambitie tonen. Dat we opnieuw vooruit willen.”

Werkende mensen belonen

Hoe gaat de partijvoorzitter dat doen? Dan komen we tot de uitdagingen van morgen. Werkende mensen moeten beloond worden voor hun inspanningen. Daar moet een liberale partij voor zorgen. Vervolgens zal het gaan over de kwaliteit van ons leven. Over het leefmilieu en het klimaat. De partijvoorzitter verwees naar de spijbelende scholieren die in Brussel komen betogen voor een beter klimaat. “Goed gedaan zou ik zeggen”,

Gastspreker Open Vld-voorzitter Gwendolyn Rutten.

waarmee Rutten zich meteen achter de spijbelers plaatste. Bovendien is volgens haar het klimaat té belangrijk om het enkel aan de Groenen over te laten. Net als de economie te belangrijk is om aan de socialisten over te laten. En de samenleving te belangrijk om ze in handen van nationalistes te geven.”

Maar het groene thema moet wel met gezond verstand aangepakt worden. “Niet door met het vingertje omhoog te verbieden dat de open haard wordt aangestoken. Maar door mensen te overtuigen dat indien ze zonnepanelen op hun dak leggen dit niet enkel goed is voor het klimaat, maar goed is voor de portemonnee.”

Er tekenen zich twee groepen af: de groep die vindt dat we het alleen gaan doen, door terug te plooiën op onszelf. “Er zijn vandaag partijen die het bestaan van de Verenigde Naties in vraag stellen, die zeggen dat mensenrechten niet voor alle mensen gelden. Dit bewijst eens te meer dat er vandaag liberalen nodig zijn om deze fundamentele waarden te verdedigen.” En de tweede groep met de liberalen die samen de dingen aanpakken.

Kaarsrecht

Dit kan evenwel niet in een sfeer van naviteit. In het migratiedebat moeten we genereus zijn, maar ook een engagement vragen. We kunnen de hele wereld niet opvangen. Maar we kunnen er wel voor zorgen dat de mensen die hier zijn, echte kansen krijgen. Open Vld volgde in het migratiedebat een “kaarsrechte” lijn. En dat zal ook zo zijn tijdens de komende verkiezingscampagne. •

Herman Uyttersprot.

EEN BIOGRAFIE

Herman Uyttersprot (1909-1967) was afkomstig uit een vrijzinnig-liberale onderwijzersfamilie uit Denderbelle. Hij studeerde Germaanse filologie aan de Rijksuniversiteit Gent. Zijn professionele carrière begon als leraar in Bergen (1930-1935), Leuven (1935) en Aalst (1935-1945). Na de Tweede Wereldoorlog doceerde hij Duitse letterkunde en moderne letterkunde aan de Gentse Universiteit. 'Sprotje', zoals de studenten hem graag noemden, inspireerde er generaties studenten.

Peter Laroy
Liberaal Archief/Liberas

Tot zijn belangrijkste academische werk behoren studies over Heinrich von Kleist, Heinrich Heine, Franz Kafka en Paul Van Ostaijen. Enkele jaren na zijn dood ontstond een organisatie voor sociaal-cultureel werk voor volwassenen die zijn naam droeg, het 'Studiecentrum prof. dr. Herman Uyttersprot' (dat, terloops gezegd, in de jaren 1970 vooruitstrevend maatschappelijke onderzoek ondersteunde rond bijvoorbeeld de verkeerssituatie in de stad Gent of over de situatie van ouderen in de maatschappij). Over deze man die zovelen heeft geïnspireerd is eind 2018 een stevige biografie verschenen.

Rijk archief

Joris Dedeurwaerder, een oud-student van Uyttersprot, pakte ruim tien jaar geleden het archief aan dat de familie in bezit had en intussen berust bij Liberaal Archief/Liberas. Hij zag meteen de rijkdom van het materiaal. De auteur speelde even met het idee om van deze levensbeschrijving een werk op academisch niveau te maken. Dedeurwaerder stelde zijn ambities echter bij en koos er voor om een vlot geschreven geheel af te leveren, waarin velen die Uyttersprot hebben gekend

met genoeg zullen lezen. Of misschien zal het eerder grasduinen of bladeren zijn. Een boek van 700 bladzijden verwerken, doe je immers niet in één keer.

De meest intrigerende episode uit het leven van Uyttersprot is waarschijnlijk het verhaal rond zijn interpretatie van het werk *Der Prozess* van Franz Kafka. Het boek was postuum gepubliceerd door Kafka's vriend Max Brod in 1925. In 1953 lanceerde Uyttersprot het idee dat de uitgave niet beantwoordde aan wat Kafka zelf voor ogen had. In zijn studie *Eine neue Ordnung der Werke Kafkas?* stelde de Gentse hoogleraar een andere opbouw van het werk voor. Uyttersprot's visie leidde tot een wereldwijde polemiek met Duitstalige en Angelsaksische Kafka-specialisten. Enigszins buiten zijn wil om, door een wat ongelukkig artikel in het Duitse weekblad *Der Spiegel*, kreeg Uyttersprot's voorstel ook buiten de academische wereld de nodige aandacht.

Vele vrienden

Maar het zou verkeerd zijn Uyttersprot enkel hierop vast te pinnen. Tientallen jaren speelde hij een bijzondere rol in de literatuurwetenschap in Vlaanderen. Tot zijn leermeesters behoorden onder andere Frank Baur en Karel Van de Woestijne. Hij kon mensen als Johan Daisne, Louis Paul Boon of de Franstalige schrijfster Suzanne Lilar tot

zijn vrienden rekenen. Paul de Wispelaere, Willy Roggeman, Ludo Abicht en Nicole Verschoore zijn slechts enkele namen van oud-studenten die Uyttersprot inspireerde. Uyttersprot figureerde ook in de roman *De Kapellekensbaan* van Louis Paul Boon, als 'professor spothuyzen (...) een der 7 intelligente mensen van België...'. Het boek van Dedeurwaerder is meer dan dit soort leuke weetjes. Herman Uyttersprot. Een biografie biedt een indringende kijk op het leven van een interessante figuur met aandacht voor de tijdgeest, zijn intellectuele ontwikkeling en het literaire veld in Vlaanderen gedurende enkele decennia. •

Joris Dedeurwaerder, Herman Uyttersprot. Een biografie, Gent, 2018, 724 p., 40.00 euro. Bestellen kan bij Liberaal Archief/

Liberas, Kramersplein 23, 9000 Gent (www.liberas.eu) of in de boekhandel.

BULLEBAK- POLITIEK IN CHINA

door Lukas De Vos

“Taal uitbreiden is denkkraft uitbreiden”, schreef de vrijwel dove psycholoog David Myers in 1986, het jaar waarin secretaris-generaal Hu Yaobang van de Chinese Communistische Partij door zijn beschermheer Deng Xiaoping met tegenzin de laan werd uitgestuurd.

Hu weigerde de hervormingen die Deng zes jaar eerder had opgestart te vertragen. Hij bleef hameren op pluralisme, ook in de politiek, en op doorgedreven democratisering, tegen de partijvoorrechten in. Hij steunde de revolte van de tienduizenden studenten in de grote steden, die in het openbaar partijkranten verbrandden. Omdat de taal van die kranten eenzijdig, leugenachtig, en indoctrinerend werd aangezien. De afzetting van Hu betekende ook het begin van het einde. De eerste aanzet tot democratisering werd verstikt in wat een campagne tegen “bourgeois liberalisering” ging heten. Dat resulteerde in een felle mediapropaganda tegen westerse concepten.

De gevolgen van die protectionistische verstrakking hebben we vanaf de jaren negentig zien toenemen, en culminereren vandaag in een blote machtspolitiek van staatsnationalisme onder Xi Jinping. De lakmoesproef heeft Xi Jinping geleverd op 2 januari 2019. In zijn allereerste toespraak over Taiwan ter gelegenheid van de 40e verjaardag van de “Boodschap aan de Landgenoten in Taiwan”. Die tekst werd onder Deng aangenomen door het Volkscongres op tweede kerstdag. Het is een warme oproep voor snelle hereniging, en zet definitief een punt achter de beschietingen van Kinmen en andere eilanden die in republikeinse handen waren gebleven na de

nederlaag van 1949. Kinmen ligt op amper twee kilometer van het Chinese vasteland en dagelijks gebombardeerd in 1954-5 en 1958, daarna nog sporadisch. De KP bevestigt in haar boodschap dat ze “rekening zal houden met de hedendaagse werkelijkheid” en dat ze “het status quo in Taiwan en de overtuiging van de inwoners op alle terreinen zal respecteren”.

Status quo

Die status quo is nu de inzet van machtsopbod. Xi koppelt het begrip aan de mondelinge afspraak van 1992, de “Consensus” tussen de KP en de Kwomintang (de nationalistische partij van generalissimo Tsjang Kai-sjek, die toen het politieke leven op Taiwan beheerste). De KMT houdt vol dat die afspraak over “één China, twee Systemen” wel degelijk bestaat; volgens huidig presidente Tsai Ing-wen van de Democratische Progressieven (DPP) is daar niks van aan. De afdreiging uit Peking scherpt de tegenstellingen aan tussen soms nostalgische herenigingsgezinden – die de wind meehadden toen vorig president Ma Ying-jeou (KMT) aanstuurde op nauwere banden met het continentale China, en daarvoor beloofd werd met meer opening: toerisme, lankmoedigheid over aanwezigheid van Taiwan in Aziatische en wereldwijde organisaties, politieke ontmoetingen – en afscheidingsgezinden, die

vooral bij de jongeren en radicale DPP-ers te vinden zijn.

Steil bergaf

Sinds Taiwan’s presidente Tsai-Ing wen de fakkel heeft overgenomen gaat het steil bergaf met de toenadering. Peking verhardt de toon en geeft, zoals het al deed met Macau en zeker Hongkong, steeds meer een eigen, absolute invulling van de “afspraken”. Dat verontrust Taiwan in hoge mate, en ook noodvoorstellen als die van Annette Lu Hsiu-lien vinden geen gehoor bij de huidige regering. Lu, democratisch vicepresidente onder de onafhankelijkheidsgezinde Tsjen Shui-bian tussen 2000 en 2008, heeft zich vorig jaar afgescheurd van de DPP. Ze heeft kort na nieuwjaar het plan van een compleet neutrale staat gelanceerd. Maar de officieuze ambassadeur van Taiwan in Brussel, Tseng Ho-jeu, veegt dat van de tafel: “Lu heeft geen enkele officiële functie meer. Ze heeft recht op haar opinie, net zoals elke think tank die heeft. Maar daar hoeven wij geen rekening mee te houden”.

Het lijkt inderdaad wat op de kar voor het paard spannen. Taiwan is verbolgen over de aanmatigende toespraak van Xi. Die gaat regelrecht in tegen de bewering van de KMT dat het principe aanvaard is, maar dat beide partijen een andere invulling geven aan “één China, twee systemen”. “Xi legt ons één inter-

China's president Xi Jinping.

pretatie op, te nemen of te laten”, zegt Tseng. “Dat gaat tegen alle verzoeningspogingen in. De presidente heeft duidelijk laten verstaan dat wij met de opgelegde eenduidigheid van Peking geen uitstaans hebben”.

Diplomatentaal

Het lijkt op subtiele diplomatentaal, maar eigenlijk draait het om Chinese manipulatie. Eén China, dat betekent erkenning van het grondgebied voor Xi, en dus de aanvaarding dat Taiwan een (opstandige) provincie is van de Volksrepubliek. En dat er dus niet op voet van gelijkheid kan gepraat worden over hereniging. Tsai betwist dat onverzettelijk. “Peking gedraagt zich als een onbezonnen grootmacht”, stelt ze. “Voor een betere samenwerking tussen beide zijden van de Straat van Taiwan dienen vier voorwaarden vervuld: Peking moet het bestaan van de republiek, de ROC, erkennen, en van zijn democratisch stelsel. Peking moet de verkleefdheid van de 23 miljoen Taiwanese aan vrijheid en democratie respecteren, en geen verdelende keuzes opdringen. De meningsverschillen dienen op vreedzame wijze én op grond van gelijkwaardigheid aangepakt. En dat kan alleen gebeuren op regeringsnivo”.

Dat is geen kattenpis. Maar Tsai weet waaraan zich te houden. In november 2018 verloor haar DPP dramatisch de gemeenteraadsverkiezingen, ze verloor zelfs haar traditionele

bolwerk Kaoshiung. “Dat viel allicht toe te schrijven”, zegt ambassadeur Tseng, “Aan de voorzichtige, onbesliste houding die ze aannam tegenover de groeiende dreigementen uit Peking. Haar populariteit is als een raket omhooggeschoten na haar repliek op Xi. Vooral de jongeren die zich snel groeperen via de sociale media staan als één blok achter haar. En zelfs de KMT-pers is bijgedraaid en geeft haar gelijk”.

Verbazingwekkend is dat niet, de huidige generaties hebben nooit continentaal China gekend, en zeker niet het communistisch bewind. Sinds Lee Teng-hui (1988) zijn het op Taiwan geboren burgers die het hoogste staatsambt waarnemen, geen gevluchte nationalisten. De culturele banden blijven, maar de geschiedenis loopt steeds verder uiteen. “Daarom zijn de uitspraken van Xi ook zo verwerpelijk”, zegt Tseng.

Druk

Natuurlijk wil Xi de Amerikanen onder druk zetten, die een handelsoorlog begonnen zijn. Natuurlijk wil hij het leger aan zijn kant houden, dat elk jaar hogere budgetten krijgt, en tegen alle internationale rechtsregels in atollen aan het ombouwen is tot militaire bolwerken in de Zuid-Chinese Zee, en voor zichzelf in het “negen punten ontwerp” een territoriaal gebied opeist dat de vrije scheepsdoorvaart, de visserij, en de uitbating van de zeebodem be-

Taiwan's presidente Tsai Ing-wen.

dreigt. Het gaat in tegen het zeerecht. Grotius' Mare Liberum (1609) waarborgt ongehinderd varen in internationale wateren. Natuurlijk camoufleert Xi met een hardere lijn de onderdrukking van de Oeigoeren, Tibetanen en andere minderheidsvolkeren, de groeiende dissidentie in zijn hofhouding, de sputterende economie, de strijd tegen de corruptie.

Xi neemt ook een loopje met de geschiedenis. Taiwan is nooit echt Chinees gebied geweest, tenzij in naam. Zeker niet in de recente geschiedenis. Het Verdrag van Shimonoseki (1895) dwong China, dat 'Formosa' nauwelijks bekeek, de soevereiniteit af te staan aan Japan. Taiwan is ook nooit een kolonie geweest, zoals Macau en Hongkong dat wel waren. Het voorbeeld van die twee vergroot nog het wantrouwen op Taiwan. Alle beloftes over vrije verkiezingen, algemeen stemrecht, eigen beleid, heeft Peking daar keer op keer genegeerd. De 'Basic Law' van Hongkong is een vodje papier, dissidenten worden om de haverklap in de doos gedraaid, het gerecht is een handpop van de politieke broodheren in Peking.

Steun van Trump

Taiwan trekt zich nu op aan de reacties van het Westen. Trump heeft op 31 december de Asia Reassurance Initiative Act ondertekend. Die versterkt ook de militaire capaciteit van Taiwan, de eerste taak die Tseng zijn land toebedeelt. De tweede is een volgehouden economische groei (meer dan 3% in 2017 en 2018). “En we moeten diversifiëren, nu verloopt 30% van onze handel met China”. Hij lonkt naar Europa. Dat voor één keer prompt reageerde op Xi's toespraak. En meteen de banden met het eiland belooft uit te breiden. Want een open conflict rond de Straat van Taiwan zou een olievlek zijn die alleen verliezers maakt. Strategisch zijn vrede en stabiliteit het meest gebaat met een status quo. •

De fiscale revolutie

De laatste weken is er nogal wat te doen over de protesten van de 'gele hesjes' of 'les gilets jaunes'. Deze beweging heeft het vooral gemunt op de hoge brandstofprijzen. Deze laatste zijn vooral een gevolg van de hoge BTW en accijnzen. Want de brandstof van de auto's belasten, staat garant voor vaste inkomsten bij de schatkist. Alleen, de mensen zijn het beu.

*Prof. Herman Matthijs
(VUB & UGent)*

Fiscale melkkoe

Dit laatste is ook te begrijpen omdat, zeker in landen met grotere afstanden, zoals Frankrijk, het bezit van een auto een noodzaak is om te kunnen werken, naar winkels te gaan enz. Desalniettemin is een deel van die beweging helemaal uit de bocht gevlogen door de zware rellen en vernielingen in Brussel en Parijs. De auto is een noodzakelijk vervoermiddel, doch vooral een fiscale melkkoe voor de federale en de gewestelijke begrotingen. Over het jaar 2017 brachten allerlei belastingen ten aanzien van de auto ruim 20 miljard euro op voor 's lands begrotingen! Men kan moeilijk de mensen het alternatief van het openbaar vervoer aanbieden. Inderdaad het spoorverkeer in dit land kenmerkt zich door alledaagse vertragingen, afgeschafte treinen en treinstellen die men in onze buurlanden

niet op de rails durft te zetten. Bovendien kosten "Infrabel" en de "NMBS" de federale begroting 3 miljard euro per jaar. Maar of het nu koud of warm weer is, nat of droog, natte bladeren of ijs op de sporen liggen, de stiptheid der treinen is ver weg in dit land.

Fiscale cijfers

Recent heeft Eurostata de cijfers gepubliceerd van de verhouding van de optelsom der taksen alsook de sociale bijdragen tegenover het BBP (Bruto Binnenlands Product). Als men eind 2014 vergelijkt met eind 2017 dan geeft dat voor België een daling van 0,8% BBP (2014: 48,1% en 2017: 47,3%) Maar de regering Michel, weliswaar met een beperkte daling, wijkt hiermee fel af van onze buurlanden. We geven hier de cijfers voor Duitsland (2014: 39,5%, 2017: 40,5%), Frankrijk

(2014: 47,7%, 2017: 48,4%), Nederland (2014: 37,6%, 2017: 39,2%) en het Verenigd Koninkrijk (2014: 33,9%, 2017: 35,4%).

Met andere woorden, het Belgisch fiscaal niveau staat nog hoog, maar daalt en dat is niet het geval in onze buurlanden. Ook vergelijkbare landen als België kennen uiteenlopende tendensen: Denemarken (2014: 49,9%, 2017: 46,5%), Oostenrijk (2014: 43,5%, 2017: 42,4%) en Zweden (2014: 43,1%, 2017: 44,9%). Met ander woorden, er is nog veel fiscaal en budgettair werk aan de winkel in dit land.

Mogelijkheden

Ingevolge de verlaging van de parafiscale werkgeversbijdragen (gradueel van 33% naar 25%) is de werkgelegenheid fors gestegen gedurende de laatste jaren. Want hoe

meer volk er werkt, hoe meer belastingen er binnenkomen. Het gevolg is dat het begrotingstekort zakt. Deze regering heeft ook de 30%-schaal in de personenbelasting afgeschaft alsook de belastingvrije som en de forfaitaire aftrek verhoogt. Ingevolge deze drie laatste maatregelen stijgt de koopkracht tussen 2014-20 met gemiddeld 5,2%! Het is al heel lang geleden dat de netto-koopkracht zo fors stijgt in dit land.

De taksen op arbeid dienen op een vergelijkbaar niveau te komen met de buurlanden. Dat kan door diverse fiscale en budgettaire ingrepen te doen. Vooreerst moet men toegeven dat het overheidsbeslag der uitgaven met 53% BBP veel te hoog staat. Als men 1% zou besparen op de overheidsuitgaven, dan geeft dit 4,2 miljard euro. Ons BBP stond eind 2017 op 421 miljard euro. Men zou ook sommige lagere BTW-tarieven kunnen verhogen. Ten slotte, is er de lijst van de inventaris van de vrijstellingen, aftrekken en verminderingen? Deze lijst is jaarlijks gerelateerd met de middelenbegroting van de federale staat. De laatste staat van deze fiscale uitgaven heeft betrekking op het aanslagjaar 2017 en dus het jaar 2016 als belastbaar tijdperk.

De totale minder ontvangsten als gevolg van de fiscale uitgaven worden daarin geraamd op zowat 27 miljard euro. Maar dit betekent wel dat men eens een grondige schoonmaak moet houden in al deze aftrekposten en verminderingen. Zo kan men zich afvragen waarom er nog een huwelijksquotiënt moet zijn? Is het nog van deze tijd dat men meer kindergeld bekomt in relatie met het aantal kinderen, dat dit kindergeld fiscaal is vrijgesteld, dat men de kinderlast ook nog eens fiscaal kan inbrengen, dat men de kinderopvang kan inbrengen en vermindering krijgt op de onroerende grondbelasting vanaf het tweede kind?

Ernstig debat

Over al deze tientallen soorten aftrekposten en verminderingen moet er een ernstig open debat komen ten aanzien van hun relevantie! Door dit alles kan de personenbelasting verlaagd worden. Het huidig aantal schijven met 0%, 25%, 40%, 45% en 50% kan dan gereduceerd worden tot een vrijgesteld tarief en een vast tarief. Dit opent dan de weg naar een vlaktaks. Weliswaar kunnen er een aantal aftrekposten blijven bestaan: woningle-

ningen, kinderen en de derde pensioenpijler. Een doorzichtiger en laag belastingstelsel heeft ook het voordeel van de kleinere administratieve inningskost alsook dat de ontwijkingmogelijkheden minder voor de hand gaan liggen. Uiteraard moet het resultaat zich tonen in een betere verhouding tussen het netto en het bruto loon.

Een andere positieve maatregel zou er in bestaan om de roerende voorheffing op beleggingen terug te brengen van 30% naar 15%, de effectentaks af te schaffen en een middel te zoeken om de honderden miljarden op de spaarboekjes aan te wenden als investeringen in de economie of de infrastructuur.

Conclusie

Het voorgaande heeft gewezen op de noodzaak en mogelijkheden om een grondige fiscale hervorming op te zetten. Dat moet zeker op de agenda komen bij de volgende federale en Vlaamse regeringsvorming. Want een afgeslankte overheid en een aantrekkelijk fiscaal klimaat kan de koopkracht, de werkgelegenheid en de welvaart alleen maar ten goede komen. •

